

Latvijas Okupācijas muzeja apkārtraksts

NR. 61, 2024. GADA ZIEMA

Museum of the Occupation of Latvia Newsletter N° 61, Winter 2024, Rīga

Jānis Cīrulis. "Pēdējais Ziemassvētku vakars Dzimtenē". No sērijas "Mana dzimtene kara liesmās". Latviešu zemkopji, kara izdzīti no mājām, pulcējas bēgļu nometnē Kapsēdē, netālu no Liepājas, pie svētku eglītes, kurā iedegtas trīs svecītes, simbolizējot ticību, cerību un mīlestību. Gleznas reprodukcija apskatāma Muzeja sagatavotajā Otrā pasaules kara bēgļiem veltītajā izstādē "Lielceļos un pāri jūrai". • Artist Jānis Cīrulis: "The Last Homeland Christmas Eve" from the series "My Homeland in Flames of War". Latvian farmers, driven out of their homes by warfare, gather in a refugee camp in Kapsēde, near Liepāja, at a Christmas tree in which three candles are lit, symbolizing faith, hope and love. A reproduction of the painting is in the Museum's temporary exhibition "On Highways and Across the Sea" which is dedicated to refugees of the Second World War.

Mēs turpinām iet uz gaišo. Kopā!

We Continue to Move Towards the Light. Together!

13. novembrī Muzejs saņēma dāvinājumu – Nīcas tautastērpā ietērptu lelli. To cieņā un pateicībā par palīdzēšanu iejūsties trimdas apstākļos metodistu mācītājam Derekam Kolingvudam Lielbritānijā 1952. gadā dāvināja tur ieceļojušie latvieši. Attēlā no kreisās: Lielbritānijas vēstnieks Pols Bramels (*Paul Brummell*) un Muzeja direktore Solvita Vība. • In the exhibition hall you can view keepsakes and objects that the refugees took with them when they left Latvia in a hurry, but which have now been brought back to their homeland. On November 13, the Museum received a gift – a doll dressed in a Latvian national costume. It had been given to the Methodist minister Deryck C. Collingwood in 1952 as a token of appreciation and gratitude by Latvian refugees whom he had helped to settle in Britain right after the war. From the left: British Ambassador Paul Brummell and Museum Director Solvita Vība.

Rakstu 2024. gada novembrī, gaidot Valsts svētkus, patriotu nedēļā. Saspringts laiks Muzejā – daudz skolēnu, gidu vadītas tūres un ģimeņu apmeklējumu. Šogad Muzeju apmeklējuši 110 200 viesu, tai skaitā 39 610 Muzeja izstādē bijušajā Valsts drošības komitejas ēkā – Stūra mājā. Muzejs saņem pateicības un laba vēlējumus. Tie ir veltīti mums visiem – Muzeja saimei, ziedotājiem, atbalstītājiem un sadarbības partneriem.

Man šis laiks personīgi ir īpašs – pirms pieciem gadiem, 2019. gada 11. novembrī, ienācu Muzejā uz interviju direktora amatam. Muzeja vestibilā Raiņa bulvārī 7 bija kora mēģinājums un skanēja "Gaismas pils" – man acīs asaras un pilna sirds Latvijas. Laimes sajūta!

I am writing in November 2024, anticipating the National Independence Day and Patriots Week. It is a stressful time at the Museum – a lot of students, guide-led tours and family visits. During this year, the Museum has welcomed 110,200 guests, including 39,610 in the *Corner House*. The Museum is receiving thanks and many good wishes. They are meant for all of us – the Museum staff, donors, supporters and partners.

This time is special for me personally – five years ago, on 11 November 2019, I went to the Museum to interview for the position of director. In the lobby at Raiņa bulvārī 7 there was a choir rehearsal, and they were singing *Gaismas pils* (Castle of Light) – that brought tears to my eyes and my heart filled

Droši varu teikt – katra diena direktores amatā ir bijusi daļa no 2019. gada Lāčplēša dienas. Tikšanās ar īpašiem cilvēkiem, vēstures liecību saņemšana, Muzeja pasākumi un Valsts protokola viesu uzņemšana. Ir bijuši uzbrukumi Muzejam un mūsu stāstam. Kas ir galvenais šajā darbā? Diendienā jābūt cīnītājam, jāspēj pulcēt un vienot profesionālus kolēģus, nepagurt un pieņemt katru nākamo izaicinājumu. Es pateicos visiem, kas mani ir atbalstījuši un devuši spēku būt Muzejā!

26. novembrī ir kārtējā, jau ceturta, tiesas sēde Muzeja dedzināšanas lietā. Katru reizi ir jāsatiekas ar tiem cilvēkiem, kuri 28. februāra naktī to organizēja un veica. Tas, saprotams, nav vienkārši, bet man ir svarīgi Muzeju pārstāvēt un būt klāt tiesas sēdē personīgi. Mēs Muzejā spējam par sevi iestāties! Ļoti ceru, ka lietas izskatīšana pēc būtības tiks uzsākta un pēc iespējas ātrāk varēsīm sagaidīt tiesisku rezultātu vainīgo sodīšanā.

Pēdējā laikā diskutē par mākslas objektu izvēli izstādē Stūra mājā, kuru veidoja mākslinieku grupa "Disidents". Mākslinieku mērķis – parādīt, ka brīvības ierobežojumi nav tikai okupācijas laikā. Agresija, neiecietība, pat vardarbība ir arī šodienas sabiedrības daļa. Stūra māja ir vieta, kura parāda vardarbības mērogus un pierāda brīvības vērtību.

19. novembrī aprit 1000 dienu, kopš Krievijas pilna mēroga iebrukuma Ukrainā. Muzejs katru dienu stāsta arī par Ukrainas karu, aicinot nepagurt un palīdzēt. Ziemassvētkos ievainotajiem karavīriem Ļvivas hospitālī būs sarūpētas piparkūkas un janvārī Ļvivā skanēs Lūcijas Garūtas kantāte "Dievs, Tava zeme deg". Muzejs ir sagatavojis izstādi par kantātes tapšanu, "Skaņdarba dzīve" okupāciju laikā un atjaunotajā Latvijā. Mēs esam pārliecināti, ka Ukrainas zeme pārstās degt, ja vien visi par to vienoti cīnīsies.

Domājot par 2025. gadu, varu paļauties, ka Muzejs turpinās saņemt valsts atbalstu. Šobrīd tiek sagatavoti Latvijas Okupācijas muzeja likuma grozījumi, kuri nostiprinās Muzeja statusu Stūra mājas kultūrvēsturiskā mantojuma aizsardzībai. Likumprojektā norādīs Stūra māju kā Muzeja ekspozīcijas vietu, tādējādi, ja ēku pārdotu (ja tā notiktu), vēstures ekspozīcijas daļa negrozāmi paliktu likuma aizsardzībā Muzejam.

Sagaidot 2025. gadu, es pateicos visiem ziedotājiem un Muzeja draugiem par atbalstu un ieguldījumu mūsu kopdarbā! Mēs turpinām iet uz gaišo! Kopā!

Solvita Vība,

Latvijas Okupācijas muzeja direktore

• Director, Museum of the Occupation of Latvia

with emotions for Latvia. A feeling of happiness! I certainly can say that every day as the director has seemed to be a part of that day in 2019 (the *Lāčplēsis* Day) – while meeting special people, receiving historical testimonies, attending Museum events and receiving State Protocol guests. There have also been attacks on the Museum and our mission. What is most important? To be a warrior every day, to be able to gather and unite professional colleagues, not to relax but accept the next challenge. I thank everyone who has supported me and given me the strength to be at the Museum!

On 26 November, the fourth hearing on the attempt to burn the Museum will be held. At every hearing I meet the people who organized and conducted it. Clearly, it's not easy, but it's important for me to represent the Museum and be present at the hearings. We, at the Museum, can stand up for ourselves! I hope the legal conclusion is reached soon.

Recently, there have been public discussions about the choice of art objects in the *Corner House* exhibition, which was created by the *Dissident* group of artists. The aim of the artists was to show that restrictions on freedom did not exist only during the occupations but aggression, intolerance, as well as violence are also a part of today's society. The *Corner House* is a place that demonstrates the scale of violence and proves the value of freedom.

November 19 marks the 1000th day since Russia's full-scale invasion of Ukraine. The Museum also warns about the Ukrainian war every day, encouraging not to get tired but help. For Christmas, the wounded soldiers at the Lviv Hospital will receive special gingerbread cookies, and in January the cantata of Lūcija Garūta *God, Thy Earth Is Aflame* will be presented in Lviv. Our Museum has prepared an exhibition about its creation, survival during the occupations and now its renewal in re-established Latvia. We are sure that Ukrainian land will stop burning if we all fight for it in unison.

For next year, the Museum is relying on continuation of state support. Currently, amendments to the "Law on the Museum of the Occupation of Latvia" are being prepared, which will strengthen the status of the Museum with respect to the historical heritage of the *Corner House*. The bill will designate the *Corner House* as the Museum's site for an exposition, so that when the building is sold (if it were to happen), the historical exposition part would remain irrevocably under the protection of the law for the Museum.

In anticipation of 2025, I thank all donors and friends of the Museum for their support and contribution to our joint endeavours! We keep going towards the light! Together!

Turpināsim traucēt tiem, kam esam dadzis acīs

We'll Continue Annoying Them...

Ar prieku varu padalīties, ka Muzejā jau labu laiku šogad ievēlētā Latvijas Okupācijas muzeja biedrības (LOMB) valde tiek sveicināta kā *savējie* un nu jau diezgan labi esam apguvuši Muzeja specifiku. Protams, vairāki valdes locekļi jau agrāk darbojušies Muzejā, bet es esmu izteikti "jauniņā". Paldies visiem darbiniekiem par smaidiem un manu daudzo jautājumu atbildēšanu!

Uzsākot savu darbu, valdei bija svarīgi vispirms nodibināt labu, rosīgu un savstarpējas uzticības pilnu sadarbību ar Muzeja darbiniekiem. Šķiet, ka tas arī panākts. Ciešā sadarbībā ar Muzeju esam aktualizējuši t.s. sadarbības principus ar Okupācijas muzeja atbalsta grupu ASV (OMFA). Tās atbalsts ir Muzejam neatsverams, tādēļ jaunā valde uzskatīja par nepieciešamu vienoties par sadarbības principiem rakstiski. Nekas būtisks nav mainījies, bet, gadiem ejot, finanšu sistēmas abās okeāna pusēs mainās, iesaistītās personas mainās, tādēļ bija laiks principu izskatīšanai. Šis lielais darbs tuvojas noslēgumam. Tas arī deva iespēju labāk iepazīties ar OMFA ilggadējo vadītāju Irēni Lazdu, ar kuru izveidojusies lieliska sadarbība.

**LOMB valde. Attēlā no kreisās: • LOMB Board.
From the left: Oskars Gruziņš, Daina Krastiņa,
Valda Liepiņa, Sarmīte Ēlerte un Inga Vilcāne.**

I am happy to say that for quite some time now, the newly elected Museum Association Board (as of January 2024), is welcomed in the Museum as "one of us!" And we have quickly familiarized ourselves with specificities of the Museum. Of course, several Board members have worked with the Museum in the past, but I'm distinctly "new." Thanks to all the staff for their smiles and answers to my countless questions!

On starting our work, it was important for the Board to establish good, active and mutually trusting cooperation with the Museum staff. This seems to be accomplished. In close cooperation with the Museum, we have updated the so-called Principles of Cooperation with the Occupation Museum Support Group in the USA (OMFA). Its support is invaluable to the Museum and therefore the new Board considered it necessary to state these principles in writing.

LOMB ir pateicīga visiem ziedotājiem. Man bija īpaši liels gandarījums, kad šogad no Sidnejas ansambļa "Laikmets" saņēmām ziedojumu, pieminot viņu vadītāju Imantu Līci. "Laikmets" ir arī mana jaunība, un jutos aizkustināta, ka līdz ar šo ziedojumu saplūst kopā tik daudz manā dzīvē nozīmīgu notikumu. Imanta Līča un "Laikmeta" vārdi, tāpat kā visu ziedotāju un pieminēto, ir Muzeja uzturētajā ziedotāju sarakstā.

Apzināties, ka Muzejs nevar pastāvēt tikai no tautiešu ziedojumiem un valsts dotācijas, tādēļ meklējam citus veidus, kā nodrošināt Muzeja finansiālo pastāvēšanu. Ir mazliet paaugstināta ieejas maksa. Ir jāsaprot, ka Latvijā un pasaulē muzeji ir spiesti tā rīkoties. Valde un piesaistīti biedri ir aktīvi strādājuši LOMB finanšu darba grupā – lietā liktas jaunas, labāk pārskatāmas ikmēneša Muzeja finanšu un apmeklētības atskaite un tiek strādāts pie nākamā gada un ilgtermiņa budžeta plānošanas. Esam priecīgi, ka šajā darbā kā eksperts piekritis strādāt Jānis Zēgners – mums pazīstamo Ģirta un Velgas Zēgneru dēls.

Ar lielu interesi iepazīties ar Muzeja nodaļu darbu un cenšamies to atbalstīt, kur vien iespējams. Esam aktīvi līdzdarbojušies komunikācijas nodaļas darbā, īpaši pēc jauno kolēģu Mārča Romanceviča un Gundegas Tenteres pieņemšanas darbā. Iesākums viņiem bija intensīvs, un ar gandarījumu varu teikt, ka viņu darbs pie LOM tēla un stāsta skaidrošanas ir bijis abpusēji interesants un nesis augļus. LOMB uzdevumā Gundega Tentere ir noskaidrojusi vairākas iespējas ziedošanas atvieglošanai gan mājaslapā, gan Muzejā. Drīz paši varēsīt redzēt un izmēģināt.

Savā pārskatā labprāt pieminētu katru Muzeja darbinieku, jo kopīgais darbs ir tiešām iespaidīgs. Tikai tad, kad esi mazliet vairāk iedziļinājies LOM norisēs, vari īsti novērtēt pēdējo 30 gadu gaitā padarīto.

Pirms 30 gadiem, Okupācijas muzeju dibinot, par tā misiju izvēlējās: atcerēties, pieminēt, atgādināt. Diemžēl pēdējo trīs gadu laikā pasaules notikumi ir iekustējušies tādos virzienos, ka tā krājuma un pētniecības darbs ir kļuvis vēl aktuālāks. Kā pēc sava Muzeja apmeklējuma šā gada aprīlī teica Ukrainas premjerministrs Deniss Šmihajšs: "[...] Ja vēlaties saprast to, ko piedzīvo Ukraina, apmeklējiet savu Okupācijas muzeju un varēsiet sajust to, kas tagad notiek Ukrainā."

Okupācijas muzejam neuzbruktu – fiziski un rakstiski –, ja tas nebūtu traucēklis. Ja esam dadzis acīs, turpināsim traucēt.

Valda Liepiņa,
LOMB valdes priekšsēde
• LOMB Board Chair

Nothing fundamental has changed, but as years go by, financial systems on both sides of the ocean change, those involved also change, so it was time to review the principles. This task is now concluded. It also gave me the opportunity to get to know OMFA's long-time president Irēne Lazda, with whom we have developed excellent cooperation.

The Association Board is grateful to all donors. I was especially delighted when earlier this year we received a donation from the Sydney ensemble "Laikmets" (*The Era*) in memory of their leader, Imants Līcis. "Laikmets" is also a part of my youth, and I felt moved that so many important events in my life come together with this donation. The names of Imants Līcis and "Laikmets" members, like those of all donors and those mentioned in memory, are on the data base list maintained by the Museum.

We are aware that the Museum cannot exist with only the donations of supporters and State support. Thus, we are looking for other ways to ensure financial resources for the Museum. An option is a slightly increased entrance fee. Other museums in Latvia and around the world are forced to do the same. The Board and other Association members on the Financial Committee have developed more transparent monthly financial and attendance reports and started to plan the budget for next year and a longer term. We are glad that Jānis Zēgners – the son of Ģirts and Velga Zēgners, whom we know well, has agreed to provide expertise for these tasks.

We got to know the work of the various Museum departments and try to provide support wherever possible. We have participated in the work of the Development and Communication Department, especially after our new colleagues, Mārcis Romancevičs and Gundega Tentere, were hired. Their first weeks at the Museum were very intense and demanding, but it's great to see that their work to popularize the Museum and its story has created interest and borne fruit. On behalf of the Association, Gundega Tentere has identified several options to facilitate donations both on the website and at the Museum. Soon you will be able to see and try them yourself.

I would very much like to mention here every employee of the Museum, because the combined result is impressive. It's only after you've probed a little more into the development of the Museum that you can really appreciate what has been done over the past 30 years.

The Occupation Museum would not be the object of attack – neither physically, nor in writing – if it were not an annoyance. If we are a thorn in someone's side – let's continue to annoy.

Muzejā viesojās Spānijas karalis

The Museum was Visited by the King of Spain

25. jūnijā oficiālā vienas dienas vizītē Latvijā ieradās Viņa Augstība Spānijas karalis Felipe VI ar delegāciju. Karaļa viesošanās galvenais iemesls bija apliecināt Spānijas atbalstu Latvijai laikā, kad Krievija turpina karu Ukrainā, un tikties ar šeit izvietotajiem spāņu karavīriem, kuri rūpējas par Latvijas drošību. Vizītes programmā bija iekļauts Latvijas Okupācijas muzeja apmeklējums, par ko vēlāk informēja arī Spānijas mediji.

On June 25, His Majesty King Felipe VI of Spain and a delegation arrived in Latvia on an official one-day visit. The main reason for His Majesty's visit was to confirm Spain's support for Latvia at a time when Russia is continuing the war in Ukraine, and to meet the Spanish soldiers stationed here for the protection of Latvia. The agenda of the trip included a visit to the Museum of the Occupation of Latvia, which was later also reported by Spanish media.

Muzeju apmeklē Ruandas prezidents

The President of Rwanda Visits the Museum

1. oktobrī Muzejā viesojās Ruandas Republikas prezidents Pols Kagame ar delegāciju. Viņš ir pirmais Āfrikas valstu līderis, kurš oficiālā vizītē apmeklējis Latviju. Preses konferencē pēc tikšanās ar Latvijas valsts prezidentu Edgaru Rinkēviču Ruandas prezidents pieminēja arī vizīti Muzejā, sakot: "Mūs ļoti dziļi aizkustināja iespēja vakar apmeklēt Latvijas Okupācijas muzeju. Tajā redzamā izstāde jeb eksponāti nepārprotami – visiem saprotamā valodā – pastāsta, cik svarīgi ir aizsargāt cilvēktiesības un pamatbrīvības."

On October 1, the President of the Republic of Rwanda, Paul Kagame, and his delegation visited the Museum. He is the first African leader to come to Latvia on an official visit. At a press conference, after meeting with the President of Latvia, Edgars Rinkēvičs, the President of Rwanda also mentioned the visit to the Museum, "We were very moved by the opportunity to visit the Museum of the Occupation of Latvia yesterday. The exhibition and exhibits show clearly – so that everyone can understand, how important it is to protect human rights and fundamental freedoms."

Tematiska izstāde par cerībām atgriezties un satikt ģimeni “Lielceļos un pāri jūrai”

Šogad aprit 80 gadu kopš liktenīgā 1944. gada. No 1944. gada vasaras tūkstošiem Latvijas iedzīvotāju bija spiesti atstāt dzimtās mājas un doties bēgļu gaitās uz Rīgu, Kurzemi un tālāk uz Vācijas reiha teritoriju vai Zviedriju ar cerību drīz atgriezties dzimtenē.

Pieminot pirms 80 gadiem notikušās bēgļu gaitas, atklāta izstāde “Lielceļos un pāri jūrai. Otrais pasaules karš. Latvijas iedzīvotāji atstāj dzimteni. 1944–1945.” Izstāde apskatāma izstāžu zālē un ārtelpā pie Muzeja.

Izstāde ārtelpā atspoguļo bēgļu pārdzīvojumus evakuācijas laikā ar kuģi uz Vācijas okupētajām Polijas ostām un bīstamajos jūras braucienos mazās laiviņās un kuģīšos uz Gotlandi. Starp šiem stāstiem ir arī Audiovizuālo materiālu krātuves kolēģu video liecībās ierakstītās laivu vīra Ērika Tomsona un bēgļu Ingrīdas Vīksnas, Dagnijas Staško, Ilzes Muižnieces-Gertneres un Pētera Bolšaita atmiņas un personīgās fotogrāfijas. • The outdoor exhibition next to the Museum reflects the experiences of refugees during the evacuation by ship to German-occupied Polish ports and the dangerous sea voyages in boats and small steamers to Gotland, Sweden. Among these stories are the video testimonies of the boatman Ēriks Tomsons and refugees Ingrīda Vīksna, Dagnija Staško, Ilze Muižniece-Gertnere and Pēteris Bolšaits, their memories and personal photographs.

Dagnija Staško (dz. Treiers):

“Tā bija 18 pēdu laiva, vaļēja, koka, darvota, caura, ar motoru, kas ne pārāk labi strādāja. To vīri, pirms mēs kāpām iekšā, pārsita priekšā ar finieri, lai mēs – 12 pieaugušie un 5 bērni, varētu palīst apakšā.

Mamma ir kaut kur atradusi karogam līdzīgu drēbi, un viņa ar rokām sašuva karogu.

Karodziņu piestiprināja laivai priekšā. Tas tēvam bija svarīgi, lai visi zinātu, ka esam latvieši. Pirmā apmešanās vieta [Slītē] bija kā pusvingrotava, pusbaznīca. Mums piedāvāja baltmaizi ar ievārījumu. Pirmo nakti piedāvāja gulēt uz salmiem uz grīdas, bet bija balti palagi. Tad mūs ar kuģi pārveda uz cietzemi.

Visingsō. Tur bija tūristu hotelis bez jebkādas apkures. Salām.” • “It was an 18-foot wooden boat, open, tarred, with holes and a motor that didn't work very well. Before we climbed in, the men attached a piece of plywood to the front so that we – 12 adults and 5 children, could crawl under it. Mom had found a flag-like piece of cloth somewhere, and she sewed the flag by hand. It was attached to the front of the boat. This was important for our father, so that everyone would know that we are Latvians. The first place where to stay [in Slite] was somewhat like a gym, or a church. We were offered white bread with jam. On the first night we slept on straw on the floor, but with white bed sheets.

Then we were transported by ship to the mainland. Visingsō. There was a tourist hotel, but without any heating. We froze!”

Temporary exhibition on hopes of returning and meeting other family members “On the Highways and Across the Sea”

This year marks the 80th anniversary of the fateful 1944. From the summer of 1944, thousands of Latvians were forced to leave their homes and flee to Riga, then Kurzeme and further to the German-occupied Polish territory or Sweden with the hope of returning to their homeland soon.

The exhibition “On the Highways and Across the Sea” was prepared in memory of these refugees. It is World War II. Inhabitants of Latvia leave their homeland. 1944–1945.

The Museum thanks all donors who have entrusted precious keepsakes of their families and important testimonies of Latvian history to the Museum.

Izstāžu zālē aplūkojamas tās piemiņas lietas un priekšmeti, kurus bēgļi paņēma līdzi, steigā atstājot Latviju, bet kas tagad ir atgriezušies dzimtenē. • In the exhibition hall you can view keepsakes and other items that the refugees took with them when they left Latvia in a hurry, but which have now been brought back to their homeland.

Kurzemes novada tautastērps. Tautastērpu izgatavoja Irma Ramats (1903–1987, ASV) Latvijā un paņēma līdzi, dodoties bēgļu gaitās uz Vāciju. • National costume of the Kurzeme region. The national costume was made by Irma Ramats (1903–1987, USA) in Latvia and taken along as she fled to Germany.

Andreja Kristovska uzvalks, kuru dzīvesbiedre Aina paņēma līdzi, dodoties bēgļu gaitās 1944. gada novembrī, cerot, ka vīrs vēl atradīsies un viņi pēc kara beigām satiksies. To saglabājusi meita Vīta Kristovska, kuras bēgļu laika lelle arī apskatāma izstādē. Andrejs Kristovskis (1913–1945) mobilizēts armijā 1944. gada martā, karoja Latviešu leģiona 19. divīzijā. Nomira no ievainojuma vai kādā karagūstekņu nometnē 1945. gada augustā vai septembrī. • The suit of Andrejs Kristovskis, which his wife Aina took with her when she fled in November 1944, hoping that her husband will be found, and they would meet after the war. It was preserved by their daughter Vīta Kristovska, whose refugee-era doll is also on display. Andrejs Kristovskis (1913–1945) was mobilized by the German Army in March 1944, fought in the 19th Division of the Latvian Legion. He died of injuries or in a prisoner-of-war camp in August or September 1945.

Muzejs pateicas visiem priekšmetu dāvinātājiem, kuri uzticējuši savu dzimtu relikvijas un nozīmīgas Latvijas vēstures liecības. Īpaša pateicība Andai Petrapsch Austrālijā par iespēju parādīt izstādē Emīlijas Brūmeles (dz. Jātniece, 1901–1971) Latvijas Republikas augstāko apbalvojumu – Triju Zvaigžņu ordeni, un Latvijas Republikas atbrīvošanas cīņu 10 gadu jubilejas piemiņas medaļu.

Izstādes veidotāji: Aija Ventaskraste, Artūrs Romeiko, fotogrāfs (Muzeja priekšmetu) Aivars Reinholds, angļu valodas teksti – Gundega Michele, mākslinieks Egils Mednis.

Izstāde būs apskatāma līdz 2025. gada aprīlim.

Aija Ventaskraste,
Ekspozīcijas nodaļas vadītāja
• Museum Curator

Special thanks go to Anda Petrapsch in Australia for the opportunity to show in the exhibition Emīlija Brūmele's (b. Jātniece, 1901–1971) the highest award of the Republic of Latvia – the Order of the Three Stars, and the 10th anniversary commemorative medal of the War of Independence of the Republic of Latvia.

Curators: Aija Ventaskraste, Artūrs Romeiko, photographer (Museum objects) Aivars Reinholds, English texts Gundega Michele, artist Egils Mednis.

The exhibition – outdoors and in the Exhibition Hall, will be on display until April 2025.

Regulēts radošums: kultūra Padomju Latvijā. Klusēt nedrīkst domāt!

Regulated Creativity: Culture in Soviet Latvia – Silent Thinking Not Allowed!

Gids Kārlis Krēķis vada nodarbību skolēniem no Jēkabpils. • Guide Kārlis Krēķis conducts a lesson for students from Jēkabpils.

Šis rudens Izglītības nodaļā ir iesācies ar diviem jauniem projektiem – tie ir kursi skolotājiem “Regulēts radošums: kultūra Padomju Latvijā” un muzejpedagoģiskā nodarbība skolēniem “Klusēt nedrīkst domāt”.

Padomju okupācijas apstākļos paralēli pastāvēja oficiālā, varas atzītā māksla, un neoficiālā, kas palīdzēja saglabāt ticību brīvībai un ko vara aizliedza, bet tās autorus – represēja. “Mākslas darbos visi bērni ir laimīgi, āboli – skaisti, jo nelaimīgi bērni un bojāti āboli tiktu uzskatīti par padomju varas kritiku,” tā savā lekcijā skolotājiem stāstīja māksliniece Sandra Krastiņa.

Kaut arī daļa skolotāju ir piedzīvojuši padomju okupācijas laiku, viņi atzina, ka ieradās uz kursiem, “lai uzzinātu kaut ko jaunu, no citādas perspektīvas”. Skolotājiem bija iespēja klausīties lekcijas par dažādām kultūras norisēm un pētniecības aspektiem par šo tēmu. Māksliniece Sandra Krastiņa runāja par mākslu “viņpus dzelzs priekšvara”, kad mākslā dominēja sociālistiskais reālisms, kaut arī bieži tika izmantoti moderni paņēmieni, taču tās saturs puda komunistisko ideoloģiju.

The Education Department has begun this autumn with two new projects – courses for teachers “Regulated creativity: culture in Soviet Latvia” and a museum pedagogic lesson for students “Thinking Not Allowed Silence!”

Under the Soviet occupation, official art, recognized by the regime, and unofficial art coexisted. The latter helped to maintain faith in freedom but was banned by the regime and its authors were persecuted. *In [Soviet] works of art, all children are happy, apples are beautiful, because unhappy children and damaged apples would be considered a criticism of the Soviet regime, the artist Sandra Krastiņa told teachers in her lecture.*

Although some of the teachers have experienced the Soviet occupation, they admitted that they came to the courses “to learn something new, from a different perspective.” The teachers listened to lectures on various cultural developments during the occupation and recent research results about them. The artist Sandra Krastiņa spoke about art “beyond the Iron Curtain”, when local art was dominated by socialist realism, although modern techniques were often used, but the content expressed communist ideology.

Izglītības nodaļas vadītāja Inguna Role un nodaļas speciāliste Ilze Vaivode skolotājuursos.
 • Education Department Head Inguna Role and Museum Educator Ilze Vaivode during courses for teachers.

Valodnieks Andrejs Veisbergs analizēja padomju cenzūru Rietumu literatūras tulkojumos un ar konkrētiem piemēriem parādīja, kā darbi tika piemēroti padomju lasītājam, lai tie būtu ideoloģijai atbilstoši. Vēsturnieks Mārtiņš Mintaurš vadīja ekskursiju Latvijas Zinātņu akadēmijas augstceltnē – stalinisma arhitektūras paraugā. Pētnieks Indulis Zālīte stāstīja par Valsts drošības komitejas veikto “profilaksi” – vienu no represīvās sistēmas sastāvdaļām, ar ko ietekmēja žurnālistus, rakstniekus un māksliniekus, lai panāktu viņu iekļaušanos padomju varas noteiktajos rāmjos. “Mūs, organizētāju sirdis, sildīja skolotāju atzinīgais vērtējums, jo īpaši šis: “Liels paldies par jūsu darbu un daudzajām ierosmēm tēmu izstrādē jauniešiem, lai izprastu sarežģīto laiku Latvijā!”

Jaunā nodarbība rosina skolēnus domāt. “Klusēt! Nedrīkst domāt.” “Klusēt nedrīkst. Domāt!” Atšķirīgs pieturzīmju lietojums izsaka nodarbības būtību – totalitārā režīmā kultūras norises un personības brīvība ir ierobežotas, bet demokrātijas apstākļos cilvēks var brīvi paust savus uzskatus un atspoguļot tos mākslas darbos. Nodarbības gaitā skolēni gida vadībā pēta un analizē ekspozīcijā esošos kultūras un mākslas elementus – plakātus, vidi, svētkus, pieminekļus un literatūru, kas radīti okupētajā Latvijā, izsūtījumā un trimdā. Skolēni, analizējot šos piemērus, secina, kuri no tiem atbilst padomju ideoloģijai, bet kuri ir kā protests varai vai apliecinājums ticībai par brīvu Latviju, un saprot, cik nozīmīga ir kultūra dažādos laikos un apstākļos.

Inguna Role,
 Izglītības nodaļas vadītāja
 • Education Department Head

Linguist Andrejs Veisbergs analysed Soviet censorship in translations of Western literature and with examples showed how the translations were adjusted to the Soviet reader in order to be in line with Soviet ideology. Historian Mārtiņš Mintaurš led the teachers on a tour of the high-rise building of the Latvian Academy of Sciences – an example of Stalinist architecture. Researcher Indulis Zālīte explained the “prevention” technique of the State Security Committee (KGB) – a component of the oppressive system to influence journalists, writers, and artists to wish to be included in the Soviet power framework.

For the organisers it was heart-warming to hear from the teachers: *“Thank you very much for your work and your many initiatives to develop your topics so that young people can understand the complicated times in Latvia.”*

The new lesson encourages students to think. “Be silent! Don’t think.” “You can’t be silent. Think!” The different use of punctuation expresses the essence of the lesson – in a totalitarian regime, cultural developments and personal freedom are limited, but in a democracy, a person is free to express different views and reflect them in works of art. During the lesson, students, helped by a guide, study and analyse the cultural elements and art presented in the Museum’s exposition such as posters, the environment, holidays, monuments, and literature created in occupied Latvia, in Siberian exile, and in exile overseas. Students decide which of the examples correspond to Soviet ideology, which present a protest against the regime or a confirmation of faith in a free Latvia, and thus learn how important culture is during different times and conditions.

Muzeja krājuma jaunieguvumi

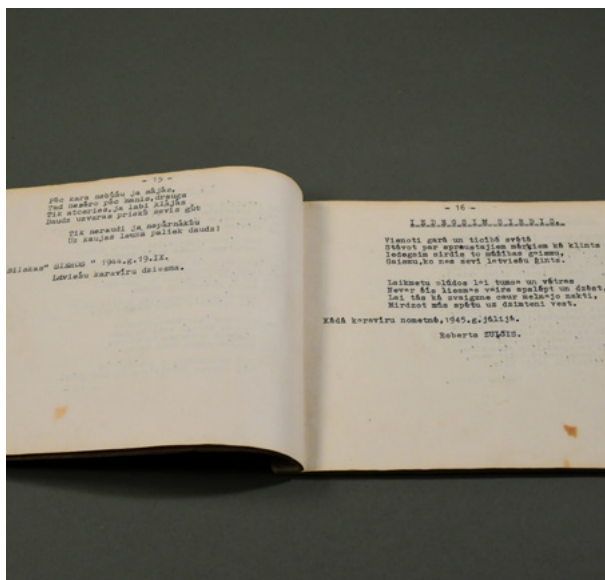
New Additions to the Museum Collection

Lilīta Zaļkalns dāvinātā cigarešu etvija, kas piederēja 1945.–1946. gadā Zviedrijā internētajam un 1946. gada janvārī PSRS izdotajam latviešu leģionāram Valdemāram Eltermanim. 1930. gada 10. novembrī etviju V. Eltermanim dāvinājusi sieva Zelma. Etvijā ievietotas divas pašgatavotas Valdemāra Eltermaņa vizītkartes un divas zīmītes Latviešu palīdzības komitejai Stokholmā ar V. Eltermaņa sievas Zeltas adresi Vācijā. • Lilīta Zaļkalns donated the cigarette case, that belonged to the Latvian legionnaire Valdemārs Eltermanis, who was interned in Sweden in 1945–1946 and extradited to the Soviet Union in January 1946. On 10 November 1930, it had been a gift to Eltermanis from his wife, Zelma. The case contains two home-made Valdemārs Eltermanis' business cards and two notes to the Latvian Relief Committee in Stockholm with the address of Zelma in Germany.

1949. gada 25. martā no Rīgas deportētās Tamāras Agraņas sudraba medaļa «3а отличные успехи и примерное поведение. РСФСР» ("Par teicamām sekmēm un priekšzīmīgu uzvedību". Krievijas Sociālistiskā Federatīvā Padomju Republika). Medaļa viņai piešķirta 1955. gadā, beidzot Tigdas vidusskolu Amūras apgabalā. • On 25 March 1949, Tamāra Agraņa, was deported from Riga. In 1955, she was awarded the silver medal «3а отличные успехи и примерное поведение. РСФСР» ("For excellent performance and exemplary behaviour" Russian Socialist Federative Soviet Republic) on graduation from Tigda High School in the Amur District (Russian Far East).

Dainas Ezeriņš dāvinātā pašgatavotā dziesmu grāmata, kas izveidota 1945. gada decembrī – 1946. gada aprīlī Zedelgemas karagūstekņu nometnē. Tās tapšanā piedalījās Dainas Ezeriņš radnieks Oskars Cekulis. Grāmata saglabāta Oskara Cekuļa personīgajā arhīvā mītnes zemē Austrālijā. • The home-made songbook donated by Daina Ezeriņš was created in December 1945 – April 1946 at the Zedelgem (Belgium) prisoner-of-war camp. A relative of Daina, Oskars Cekulis, helped in its creation. It was kept in Oskars Cekulis' personal archive while he lived in Australia.

Taiga Kokneviča,
Latvijas Okupācijas muzeja galvenā
krājuma glabātāja • Head of Collections

Audiovizuālo materiālu krātuve ar atskata pasākumu atzīmē 2500. videoliecības ierakstu

The Audiovisual Archive Celebrates the 2500th Video Testimony with a Historical Review

Attēlā no kreisās: • from the left: Krātuves izveidotājs un ilggadējais vadītājs Andrejs Edvīns Feldmanis, Evita Feldentāle, Krišjānis Brakovskis, Aivars Reinholds un Lelde Neimane.

2024. gada 25. oktobrī Muzejā atzīmēja Audiovizuālajā krātuvē (AVK) 2500 ierakstītās videoliecības. Pirmo ierakstu sniedza Hermīne Rītiņa 1996. gada 29. oktobrī. Tūkstošo ierakstu deva deportētais, vēlāk ērģelnieks Tāļvaldis Deksnis (1946–2018). 2000. liecību 2012. gadā ierakstīja deportētais, vēlāk Latvijas Nacionālās operas solists Jānis Sproģis (1944–2022). Šogad 8. martā ierakstīta 2500. liecība, kuru sniedza bijušais leģionārs, 105 gadus vecais Antons Mortukāns (1919–2024).

Tagadējie 2530 videoliecību ieraksti kopā prasītu 4762 stundas, lai visus dzīvesstāstus noklausītos bez apstājas. Tie ir 2530 cilvēku likteņi, īsāki un garāki dzīvesstāsti, 30 gadu laikā ierakstīti Latvijā, Lielbritānijā, Vācijā, Krasnojarskas novadā Krievijā, ASV un Kanādā. Dzīvesstāsti aptver Latvijas 20. gadsimta vēstures traģiskākās lapaspuses – cilvēki stāsta par deportācijām, bēgļu gaitām, Otrā pasaules kara kaujām, tomēr nezaudējot ticību un cerību, ka Latvija būs reiz brīva.

2024. gada martā apritējuši 30 gadu kopš Audiovizuālās krātuves izveides. Šai laikā mainījušies ierakstu formāti, viss krājums ir digitalizēts un kopijas glabājas Stenforda Universitātes bibliotēkā (ASV). Viss krājums ir arī aprakstīts un ievadīts datu bāzē, tomēr pamatdarbs – apzināt un uzrunāt cilvēkus videoliecību ierakstiem – nav mainījies. Paldies visiem kolēģiem, kas pielikuši roku, lai šis vēsturiski nozīmīgais darbs tiktu veikts!

Evita Feldentāle,
Audiovizuālo materiālu krātuves vadītāja
• Audiovisual Archive Manager

On 25 October 2024, the Museum celebrated 2500 recorded video testimonies with a historical review of the Audiovisual Archive (AVK). The first recording was made on 29 October 1996 by Hermīne Rītiņa. The 1000th recording was by the deportee, later – organist Tāļvaldis Deksnis (1946–2018). The 2000th testimony was recorded in 2012, by the deportee, later soloist of the Latvian National Opera Jānis Sproģis (1944–2022). On 8 March 2024, the 2500th recording was made by the former legionnaire, 105-year-old Antons Mortukāns (1919–2024).

It would take 4762 hours to listen non-stop to all of the present 2530 video recordings. They describe the fates of 2530 persons, in shorter and longer life stories, recorded in Latvia, Great Britain, Germany, Krasnojarsk Krai in Russia, USA, and Canada over 30 years. They cover the most tragic pages of Latvia's 20th century history – people talk about persecution and deportations, fate of refugees, the battles of the Second World War, but they retain faith and hope that Latvia will be free again.

March 2024 marks the 30th anniversary of the creation of the Audiovisual Archive. During this time, recording formats have changed, the entire collection has been digitalized and copies are stored in the Stanford University Library (USA). The collection has also been catalogued and entered into a database, but the fundamental work of identifying and reaching out to people for video recordings has not changed. Thanks go to all colleagues who have helped to make this historically important project a reality.

Jāņa Vēziša dokumentu kolekcija

Documents of Jānis Vēzītis

Jānis Vēzītis, 1930. Nezināms fotogrāfs.
• Unknown photographer.

Vecrīga un Svētā Pētera baznīca Rīgā 1941. gadā. J. Vēziša fotogrāfija.
• Old Town and St. Peter's Church in Riga. Photo by J. Vēzītis.

2023. gada nogalē Muzejā nonāca pagātnes liecības – maiss ar fotogrāfijām, dokumentiem un koferis ar vēstulēm. Tos Muzeja gids Dainis Rižkins atveda no kādas Dzelzavas pagasta mājas bēniņiem. Sākot pētīt, atklājās, ka tie slēpj interesanta un labestīgas cilvēka – Jāņa Vēziša – profesionālo un personīgo dzīvesstāstu. Jānis Vēzītis dzimis 1907. gada 4. oktobrī Madonas novadā, pēc izglītības būvzinšnieks. Strādājis Šoseju un zemes ceļu departamentā un citur. 1930. gados bijis "Aizsargu" biedrs. 1943. gadā Vēzīti apcietināja vācieši un ieslodzīja 14 mēnešus. Padomju okupācijas vara Vēzīti apcietināja 1945. gada janvārī, Rīgā. Tai laikā sieva Elza bija gaidībās ar dēlu Agri. 1946. gadā Vēzīti notiesāja uz četriem gadiem pēc 58.1a panta par dzimtenes nodevību. Viņu ieslodzīja Permas nometnē līdz 1948. gada 13. janvārim, kad pārsūtīja uz nometinājumu Krasnojarskas novadā.

No Sibīrijas Vēzītis atgriezās 1969. vai 1970. gadā. 1971. gadā viņš iegādājās māju Dzelzavas pagastā, kurā vēl arvien saimnieko dēla Agra sieva Mudīte Vēzīte un kur atrasti Vēziša materiāli. Jānis Vēzītis nomira 1989. gada 27. oktobrī.

Atrastajos materiālos ir vairāk nekā 1500 vienību – ap 800 melnbalto fotogrāfiju, ap 150 Sibīrijā saņemto vēstulju un citi. Mūsu Muzejs savā krājumā iekļāva 57 vienības un divus fotoalbumus ar vairāk nekā 300 fotogrāfijām.

Šo vērtīgo pagātnes mantojumu turpinām pētīt un popularizēt. Tā kā mūsu Muzejs nespēj visu šo kolekciju restaurēt un saglabāt nedalītu, piedāvājam materiālus arī citiem Latvijas muzejiem.

Kristīne Čakstiņa,
Piemiņas vietu projekta pētniece
• Memorial Site Researcher

At the end of 2023, the Museum received evidence from the past – a bag with photos and documents, and a suitcase full of letters. They were brought by the Museum guide Dainis Rižkins from an attic in Dzelzava Parish. On examining them, it became clear that they reflect the professional and personal life of an interesting and benevolent person – Jānis Vēzītis.

Vēzītis was born on 4 October 1907 in the Madona Region. He became a civil engineer and worked in the Department of Highways and Roads and elsewhere. In the 1930s, he was a member of the Latvian "Home Guards." In 1943, he was arrested by the German occupation regime and imprisoned for 14 months. In January 1945, he was arrested by the Soviet occupation regime and had to leave his wife Elza who was expecting their son Agris. In 1946, he was sentenced to 4-year imprisonment according to Article 58 – 1a of the Russian SFSR Criminal Code. He was sent to a Perm Region penal camp and later transferred to a camp in the Krasnoyarsk Krai.

He returned from Siberia in 1969 or 1970. In 1971, he bought a house in the Dzelzava Parish, where Mudīte Vēzīte, the wife of his son Agris, still lives, and where the documents were found. Jānis Vēzītis died on 27 October 1989.

The find contains more than 1500 items – about 800 black and white photographs, about 150 letters received in Siberia and others. Our Museum has incorporated in its collection 57 units and two photo albums with more than 300 photos.

We continue to study and promote this valuable legacy of the past. Since our Museum is not able to restore and preserve the whole collection, we also offer its materials to other Latvian museums.

Muzejs atzīts par izcilu ceļojumu galamērķi

The Museum is Recognized as an Outstanding Travel Destination

Izstāde "Čekas vēsture Latvijā" Stūra mājā • Exhibition "History of KGB Operations in Latvia" at Corner House

Jūlija sākumā Muzejs saņēma pasaules lielākā ceļotāju portāla "Tripadvisor" sertifikātu, kas apliecina iekļūšanu portāla topā un to 10 procentu apskates objektu kategorijā, ko novērtē ceļotāji visā pasaulē. Īpašo novērtējumu Muzejs ieguva tieši divus gadus pēc ekspozīcijas atklāšanas 2022. gada vasarā.

Muzejs un Stūra māja pārliecinoši ieņem otro un trešo vietu ceļotāju portāla "Tripadvisor" apmeklētāju atsauksmēs, vērtējot visus Latvijas muzejus un apskates vietas.

"Okupācijas muzejs patiesi atver acis. Ir izvēle sekot gidam vai iepazīt ekspozīciju lēnā un mierīgā gaitā. Šis ir fascinējošs un neaizvietojs piedzīvojums, lai saprastu šo pilsētu un šo valsti," savā atsauksmē ceļotāju portālā raksta Mihaela Krosa (*Michaela Cross*), rakstniece, piedzīvojumu meklētāja un ceļotāja no ASV.

At the beginning of July, the Museum received a certificate from the world's largest traveller portal *Tripadvisor*, confirming its entry into the category of top 10% of attractions evaluated by travellers around the world. The Museum received its special assessment exactly two years after the opening of its new exhibition in the summer of 2022.

The Museum's exhibition and the *Corner House* securely occupy the second and third places in the *Tripadvisor* reviews of all museums and sights of Latvia.

"*The Occupation Museum really opens one's eyes. There is a choice to follow the Museum guide or examine the exposition slowly and calmly. This is a fascinating and irreplaceable adventure that leads to understanding this city and this country,*" writes *Michaela Cross*, a writer, adventurer and traveller from the USA, in her review on the traveller's portal.

Pirmo reiz izdota Muzeja grāmata atsevišķi latviski un angļiski

Latviski un angļiski atsevišķi izdota papildināta ilggadējā LOMB valdes priekšsēža un brīvprātīgā Muzeja darbinieka profesora Valtera Nollendorfa vēstures grāmata "Latvija komunistiskās Padomju Savienības un nacionālsociālistiskās Vācijas varā: 1940–1991" un "Latvia Under the Rule of the Communist Soviet Union and National Socialist Germany: 1940–1991".

Grāmata ir pētījumos un vēsturnieku atziņās balstīts Latvijas okupācijas vēstures stāsts, kas atbilst Muzeja ekspozīcijai. "Latvijas Zinātņu Akadēmijas Vēstis" publicēta Andra Pēterona, Dr. sc. soc., recenzija, kas uzsver grāmatas nozīmi: "„ šobrīd, kad varam novilkt paralēles starp Latvijas okupāciju 1940. gadā un Ukrainas karu pret iebrucējiem, patiesa Latvijas okupācijas vēstures grāmata un muzejs ir īpaši nozīmīgi."

Recenzijas autors raksta: "Vāka attēls ar Voldemāra Sproģa Vologdas invalīdu cietumā Vorkutā no plāniem dēļšiem un zupas kauliem darināto vijoli simbolizē grāmatas autora un redaktora Valtera Nollendorfa pieeju grāmatas veidošanai – uzskatāmi, precīzi un emocionāli atspoguļot lielos notikumus un paralēli tiem – ikdienu un cilvēkus. (...) Stāsti par ikdienu Latvijā, izsūtījumā un trimdā un fotogrāfijas no sadzīves padara grāmatas notikumus lasītājam ļoti tuvus." Grāmata ir vienreizēja, jo citē okupācijas laikā izdoto vēstures grāmatu tekstus, kas tolaik 'politiski korekti' apraksta attiecīgos notikumus.

Muzejs ir pateicīgs Jānim Apinim par finansiālo atbalstu grāmatu izdošanā un iespēju tās dāvināt Latvijas vēstures skolotājiem.

Grāmatas var iegādāties Muzejā vai saņemt pa pastu, rakstot: daina.ozolina@okupacijasmuzejs.lv.

The Museum's Book Published Separately in Latvian and English

Grāmatas atvēršanas svētkos 12. septembrī Valters Nollendorfs savu prezentāciju noslēdza ar dzejā izteiktu novēlējumu: "Dod mums *blakākiem* būt, ļauj mums labākiem kļūt!" • At the book opening celebration on 12 September 2024, Valters Nollendorfs concluded his presentation with a poetic wish "Let us be more together, let us become better!"

An updated version of the history book of Latvia by long-time LOMB Chairman and volunteer Museum employee professor Valters Nollendorfs has been published separately in Latvian and English: *Latvija komunistiskās Padomju Savienības un nacionālsociālistiskās Vācijas varā: 1940–1991* and *Latvia Under the Rule of the Communist Soviet Union and National Socialist Germany: 1940–1991*.

The book presents the history of Latvia based on contemporary research and insights of historians. It also corresponds to the exposition of the Museum. In a review published by the Latvian Academy of Sciences journalist Andris Pētersons, Dr. sc. soc., notes: "... presently, when we can draw parallels between the occupation of Latvia in 1940 and the war of Ukraine against its invaders, a truthful occupation history book of Latvia and the [Occupation] Museum are especially significant."

The author of the review continues: "The cover image with a violin made of thin boards and soup bones by Voldemārs Sproģis in the Vologda invalid prison of Vorkuta symbolizes the approach of the author and editor of the book Valters Nollendorfs. He has created it to visibly, accurately, and emotionally expose the big events and, in parallel with them, everyday life and ordinary people. [...] Stories about everyday life in Latvia, exile in Siberia, exile overseas, and numerous photos bring the described events very close to the life of the reader." The book is unique because it quotes texts from history books published during the occupation that describe all events in Soviet *politically correct* terms.

The Museum is grateful to Jānis Apinis for financial support to publish the books and for the opportunity to donate them to Latvian history schoolteachers.

Both books can be purchased at the Museum, or received by mail from: daina.ozolina@okupacijasmuzejs.lv.

Ārzemēs dzīvojošo atbalsts ir nepieciešams Muzejam

Latvians Living Abroad are Vital to the Museum

OMFA zoom sapulce. No kreisās: • Zoom meeting. From the left:
Irēne Lazda, Eriks Kākulis, Andrejs Lazda, Ints Rupners, Juris Kīns, Ilze Resnis, Eriks Petrovskis, Egils Kaljo, Paulis Lazda, Vaira Pelēķis-Christopher, Juris Mežinskis, iztrūkst Pēteris Celms (finanšu padomdevējs).

2024. gada 27. oktobra gadskārtējā sēdē OMFA valde apstiprināja vēlmi turpināt savu darbu. Zoom sēdē pārstāvējām visu ASV. Nozīmīga bija vienošanās ar Muzeja biedrību par dokumentu, kas apraksta mūsu jau 28 gadu sekmīgas sadarbības principus, lai tie būtu skaidri nākamajām paaudzēm. Kā neatkarīgai organizācijai OMFA jāievēro ASV IRS (valsts ieņēmuma dienesta) 501(c)3 labdarības organizāciju noteikumi, lai nodrošinātu, ka ziedojumi atskaitāmi no ASV ienākumu nodokļiem. Abām pusēm jāievēro, ka ziedojumi tiek lietoti vienīgi paredzētajiem mērķiem. Šogad līdz oktobra beigām saņemti 249 ziedojumi, kopā 78 686,79 USD. Turklāt 2024. gada sākumā pamatfonds saņēma dāsnu akciju ziedojumu 242 000 USD vērtībā. Pateicoties ienākumiem 2023. gadā, Muzejam kopā nosūtīti 284 000 USD, neaiztiekot pamatfonda ieguldījumus. Muzeja uzturēšanai paredzēti 204 000 USD, skolēnu ceļam uz Muzeju atvēlēti 1000 USD un 30 000 USD ir mērķa ziedojums, apsveicot Muzeju 30. gadadienā. No Valerijas Bērziņas-Baltiņas fonda 49 000 USD atbalstīja latviešu valodas pētniecību, konferenci un publikācijas. Ar Pētera Celma gudro uzraudzību ieguldījumi turpina augt – caurmērā par 15%. Oktobra beigās pamatfondā bija 4 619 472 USD; ekspozīcijas uzturēšanai 1 557 447 USD un VBB fondā 130 415 USD. Kopā 6 307 334 USD. OMFA priecājas par jauniem sabiedrotajiem Kanādā – Linda Lazda un Natālija Kanbergs ir uzņēmušās atbalstīt Muzeja darbu. Pateicamies OMFA draugiem Mārai Lazdai un Mārai Rupnerei par informācijas brošūras veidošanu un Okupācijas muzeja galda organizēšanu Toronto Dziesmu svētkos. Māra Lazda stāsta: "Pie galda piestājās apmēram 100 apmeklētāju, ar dažādiem stāstiem un pieredzēm. →

At the annual meeting on 27 October 2024, OMFA Board members confirmed their intent to continue their work. The Board accepted a significant document describing its interaction with the Museum Association for 28 years. It assures that future generations understand the relationship. As an independent organization, OMFA must observe rules governing 501(c)3 charitable organizations for donations to be deducted from federal income taxes. Both parties must confirm that donated funds are used solely for the designated purpose. By the end of October, this year OMFA received 249 donations totalling \$78, 686.79. Thanks to income in 2023, we could transfer a total of \$284,000 to the Museum without withdrawing invested funds. This included \$204,000 for Museum maintenance, \$1,000 for school visits to the Museum, a \$30,000 donation for the Museum's 30th anniversary, \$49,000 from the Valerija Bērziņa-Baltiņa fund to support research and publications on the Latvian language under occupation. Thanks to Pēteris Celms' strategy, invested funds grew by 15%. At the end of October, the Capital Fund had \$4,619,472, the Museum Fund, \$1,557,447 and the VBB Fund, \$130,415 for a total of \$6,307,334. OMFA welcomes new colleagues from Canada – Linda Lazda and Natalija Kanbergs to promote the work of the Museum there. A sincere thank-you to OMFA Friends, Māra Lazda and Māra Rupners for a new brochure and the information table at the Toronto Song Festival. Māra Lazda recalls, "About 100 visitors stopped at our table, sharing experiences. They were interested in the information from the Museum and the current situation, at times fearful about Russia's war in Ukraine. →

← Tie interesējās par OM sūtītiem materiāliem un jaunākajām ziņām un nereti izteica bailes par Krievijas uzbrukumu un karu Ukrainā. Dalījās ar saviem un ģimenes dzīvesstāstiem, liecinot par to, ka okupācijas vēsture ir skārusi latviešus visās pasaules malās. Daudzi bijuši jaunajā ekspozīcijā [Rīgā] – citi vēl plānoja atgriezties. Visdziļāko iespaidu atstāja apmeklētāju pateicība par to, ka Okupācijas muzejs ir vieta, kas veicina izglītību un sapratni, kas ir būtiska Latvijas drošībai.”

Paldies visiem ziedotājiem un darbu darītājiem. Bez mūsu – ārzemju latviešu – atbalsta Okupācijas muzejs nebūtu. Turpināsim mūsu sadarbību, atbalstot Muzeja svarīgo darbu vēl daudzus, jo daudzus gadus. Neaizmirsīsim Muzeju arī mūsu testamentos! Sirsnīgs paldies!

Irēne Lazda,
OMFA priekšsēde • OMFA President

← Their personal stories demonstrated how the occupations have affected Latvians in all parts of the world. Many had visited the new exhibition [in Riga] and others planned to return. But the strongest impression the visitors left was their gratitude that the Museum is a place that promotes education and understanding which is essential for the security of Latvia.”

We are grateful to all supporters and contributors. Without the support of Latvians living abroad the Museum would not exist. Let us continue our work for many, many more years! Don't forget to include the Museum as a beneficiary in your will. Thank you!

Pieminiet savējos!

Muzejs krāj atmiņas, glabā dzīvesstāstus, pēta vēsturi un drosmīgi to stāsta ikvienam, kurš apmeklē Muzeju. Ik dienu atgādinām, ka brīvība nav vēstures dota dāvana, tā ir jāizcīnā un jāargā.

Lai palīdzētu Muzeja stāstu nodot nākamajām paaudzēm, aicinām ziedot un līdz ar ziedojumu iemūžināt savu tuvinieku, ģimenes locekļu vai draugu piemiņu.

Remember your loved ones!

The Museum collects memories, gathers life stories, studies history, and boldly tells it to everyone who visits the Museum. Every day we keep on reminding that freedom is not a historical gift but must be fought for and protected.

To help us pass on the Museum's story to future generations, we invite you to donate and, along with your donation, preserve the memory of your loved family members or friends.

Mērķziedojumi nepieciešami arī:

- skolēnu ceļa naudai, lai segtu daļu no ceļa izdevumiem uz Muzeju, ar norādi "Skolēnu ceļa nauda uz Muzeju";
- pieminekļa "Svešo varai spītējot" uzstādīšanai, kas godinās nacionālās pretošanās kustību dalībniekus, ar norādi "Pieminekļa izveidei".

Targeted donations are also needed for:

- student travel expenses to cover a part of them from their school to the Museum. Mark the donation "Student travel costs to the Museum;"
- the installation of the monument *Defying Foreign Power*, which will honour members of the national resistance movements. Mark the donation "For the monument."

Jauna Muzeja pārstāvniecība Kanādā

Ar OMFA priekšsēdes Irēnes Lazdas atbalstu pateicībā varam ziņot, ka Muzejs ieguvis jaunus atbalsta spēkus Kanādā. Šo darbu apņēmies veikt Linda Lazda un Natālija Kānberga, turpinot ilggadējās Muzeja pārstāves Dagnijas Staško un viņas daudzo palīgu iesākto.

New Museum Representatives in Canada

With thanks for the help of OMFA Chair Irēne Lazda, our Museum has new representatives in Canada. They are Linda Lazda and Natālija Kānberga who have agreed to continue the long-term efforts of Dagnija Staško to care for the Museum supporters in Canada.

Lūk, ko Linda stāsta par sevi: "Esmu dzimusi un uzaugusi Toronto, Kanādā. Absolvēju Latviešu biedrības pamatskolu un Toronto Latviešu ģimnāziju; vasaras pavadīju Sidrabenes bērnu nometnē. Esmu ieguvusi BA grādu Eiropas un Padomju Savienības vēsturē un MLS grādu bibliotēkas zinātnē. Esmu aktīva korporācijas "Spīdola" Toronto kopā un Daugavas Vanagu Kanādas Valdes locekle; vasaras joprojām pavadu Sidrabenē, nevis vairs nometnes teltī, bet mūsu pašu vasaras mājiņā. Uzņemos pārstāves lomu Kanādā par godu Muzeja dibinātājam Paulim Lazdam un ik katram mūsu ģimenē, kuri tika izsūtīti 1941. un 1949. gadā. Es ceru, ka varēšu izpildīt pienākumus pa prātam jums visiem."

• Linda Lazda writes: I am from Toronto, Canada, where I grew up as a part of the Latvian community, attending Latvian supplementary schools and spending summers at the Latvian children's camp Sidrabene. I hold a BA degree with a focus on Soviet and East European history and a Master of Library Science degree. I am an active member of the fraternity Spīdola, Toronto chapter, and sit on the Daugavas Vanagi (Latvian Welfare Association) Canadian Board. I continue to spend summers in Sidrabene, though have moved from a camp tent to our own summer cabin. I am taking on this role in honour of Paulis Lazda, founder of the Museum of the Occupation of Latvia, and each and every family member who was deported in 1941 and 1949. I hope to live-up to the expectations of this role.

Sincerely, **Linda Lazda**

"Dzimu un uzaugu Hamiltonas pilsētā, kur apmeklēju latviešu skolu, piedalījos guntiņās, gaidās, kokļu ansablī un dažreiz pa vasaru sportoju Sidrabenes laukumā. Mācījāties tautasdziesmas un dejas, valodu un vēsturi, kaut gan okupācijas laikā man Latvija dzīvoja tikai sapņos un domās. Pabeidzu augstskolu ar inženiera grādu, un pirms 30 gadiem iesāku dzīves karjeru "Pratt & Whitney Canada". Veidoju ģimeni Miltonā un turpināju saistību ar latviešu sabiedrību, ieskaitot DV Hamiltonas nodaļu. Esam pateicīgi, ka šodien Latvijā ir brīva tauta un varam to apciemot, kā arī piedalīties Dziesmu svētkos. Krievijas uzbrukums Ukrainā ļoti atgādina bēgļu stāstus, kas mani ļoti iespaidoja jaunībā, un tāpēc jūtos pagodināta palīdzēt Muzejam turpināt svarīgo darbu."

• Born in Hamilton, Ontario, Canada, to parents who shared their stories and experiences of escaping the Soviet occupation. Latvia was only familiar to me by the geography and history lessons learned in Latvian Saturday school as well as the many wonderful organisations which nurtured my identity and love of Latvian folk music and dance. My passion for engineering led me to graduate McMaster University and a 30-year career with Pratt and Whitney Canada. During this time, my family and I remained actively involved with Latvian organisations and Song festivals which foster our connections and celebrate our culture. Today, I am filled with gratitude for the independent Latvia, and I feel a responsibility to help the organizations which played a vital role in my life. I am honored to serve the Museum and help to ensure that our heritage remains vibrant for future generations.

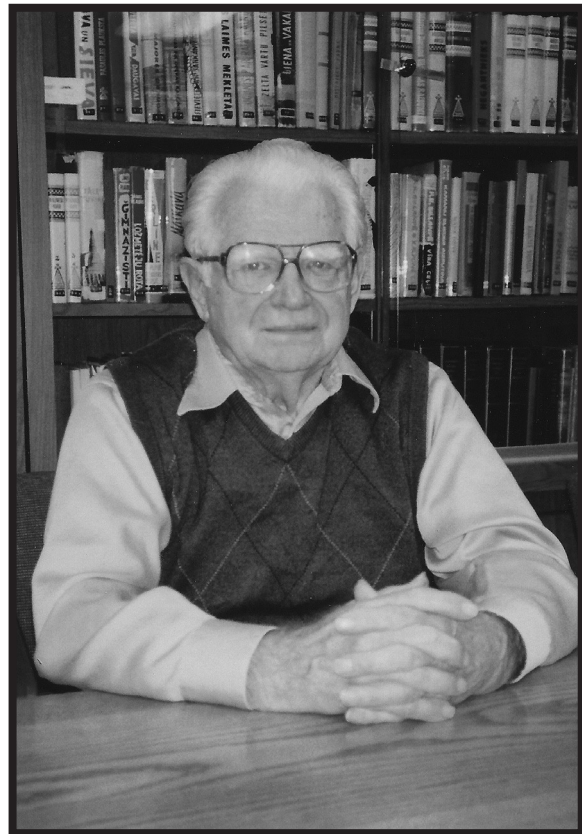
Sincerely, **Natālija Kānberga**

Arturs Grava

24.07.1924.–19.05.2024.

Dr. Artura Gravas atbalsts Latvijas Okupācijas muzejam sākās no 1996. gada, kad Klīvlāndē (ASV) dibināja Okupācijas muzeja atbalsta grupu (OMFA). 1998. gadā viņš pievērsās sava klasesbiedra Jura Jankoviča Sibīrijas dienasgrāmatas "Skorpionu slazdā" tulkošanai un izdošanai latviešu un angļu valodā. Grāmatai ir īpaša nozīme, jo tā ir jauna zēna izsūtījumā rakstīta dienasgrāmata par piedzīvoto.

Arturs Grava Muzeja 2016. gada 42. apkārtrakstā raksta: "Redzot svešas varas pārstaigājam Latvijas zemi un ar vēstures viltojumiem sagrozot un izdzēšot no tautas atmiņas notikumus, esmu iemantojis vēlēšanos mūsu vēsturi dokumentēt un saglabāt nākamajām paaudzēm. Pusgadsimteni patiesība Latvijā ir bijusi slēpta, sagrozīta [...] Mums ir iespēja un pienākums tagad gādāt, lai ar mūsu balsīm nākamās paaudzes dzirdētu patiesību. [...] Latvijas Okupācijas muzejs ir trimdas latviešu dāvana savai tēvzemei idejiski, organizatoriski un materiāli. Lai Muzejs varētu pastāvēt, mums jādomā par diviem nākotnes uzdevumiem. Viens no tiem ir neatkarība no ziedojumiem, kas jāpanāk ar Muzeja kapitālu jeb pūru, kam jāklūst par materiālo līdzekļu avotu nākotnē. Otrs ir neatkarība no politisko vēju mainīgās labvēlības. Muzejs nedrīkst pārveidoties par valdības institūciju; tā pārvaldei un darbībai jāpaliek privātās profesionālās rokās, kas ikbrīža politikai spēj pāri likt vēsturisko patiesību."

Dr. Arturs Grava's support for the Museum of the Occupation of Latvia began in 1996, when the Occupation Museum Support Group (OMFA) was founded in Cleveland, USA. In 1998, he turned to translating and publishing his classmate's Juris Jankovičs' Siberian diary "Trapped in Siberia – Surviving Siberia" in Latvian and English. The book has a very special meaning because it is a detailed diary written in Siberia by a 17-year-old youth about his experiences from 1941 to 1943.

In 2016, Arturs Grava writes in the Museum's 42nd Newsletter: *"Seeing foreign powers spreading out across Latvia and distorting and erasing events from the memory of the people with falsifications of history, my desire grew to document our [true] history and preserve it for future generations. For half a century, the truth in Latvia was hidden, distorted [...] We now have the opportunity and the duty to ensure that future generations hear our voices telling the truth. [...] The Museum of the Occupation of Latvia is a gift from exiled Latvians to their fatherland in an ideological, organizational and material way. For the museum to exist, we need to think about two goals for the future. One of them is independence from donations, which must be achieved through a capital endowment for the museum, that becomes the [main] source of finances in the future. The second is independence from changing political winds. The museum must not become a government institution; its administration and operation must remain in the hands of private professionals who can present historical truth to counter momentary political whims."*

Inese Laizāne

Latvijas Okupācijas muzeja biedrība un Latvijas Okupācijas muzeja saime sēro par Muzeja atbalstītājas Ineses Laizānes (1971–2024) aiziešanu mūžībā un izsaka viņas tuviniekiem visdziļāko līdzjūtību. Inese bija 11. Saeimas deputāte, kura Saeimā vadīja Okupācijas muzeja atbalsta grupu, panāca Muzejam neatsveramu valsts finansējuma palielināšanu un Muzeja ēkas pārbūves projekta turpinājumu.

The Occupation Museum Association of Latvia and the Museum community mourn the passing of Inese Laizāne (1971–2024) and express their deepest condolences to her relatives. Inese was a sincere supporter of the Museum. As a Deputy of the 11th Saeima of Latvia, she led a Saeima support group for the Occupation Museum which achieved crucial state funding for the Museum and the reconstruction of the Museum building.

Varis Zāns

Latvijas Okupācijas muzeja biedrība un Latvijas Okupācijas muzeja saime izsaka visdziļāko līdzjūtību Gundegai Feldmanei-Zāns par dēla zaudējumu. Varis Zāns negaidīti aizsaukts mūžībā 2024. gada septembrī 41 gada vecumā. Par viņu sēro Muzeja kolēģi, kuri ar Vari sadarbojās, kad Varis piedalījās Audiovizuālā krājuma videoliecību ierakstos.

The Occupation Museum Association of Latvia and the Museum community express their deepest condolences to Gundega Feldmane-Zāns for the loss of her son. Varis Zāns unexpectedly passed away in September 2024 at the age of forty-one. He is mourned by colleague of the Museum's Audiovisual Collection who recall working with Varis to record personal video testimonies.

2023. gadā dokumentus, fotogrāfijas un priekšmetus muzeja krājumam dāvinājuši • During 2023, residents of Latvia donated documents, photos and articles to the Museums' Collection

Latvijas iedzīvotāji: Ivars Eņģelis, Ieva Teikmane, Ārija Šenberga, Andrejs Edvīns Feldmanis, Jānis Milzarājs, Līga Villa, Artis Ērglis, Ingūna Levica, Renāte Dzelme, Ēriks Meiers, Jānis Sekačs, Māris Ikaunieks, Ivo Zupiņš, Malvīne Bokta, Aija Ventaskraste, Ilze Biedriņa, Anna Fleišmane, Māra Zariņa, Gunta Lukstraupe, Ārija Ubarste, Jāzeps Imants Vikšers, Rita Bērziņa, Dagmāra Sprūdža, Māra Pauriete, Jānis Mežiels, Ārija Kārklīņa, Anna Stepčenko, Dzintra Bungas, Solvita Vība, Juris Kaksis, Andrejs Ruža, Rūta Kaminska, Oskars Gruziņš, Ivars Zuševics, Māra Kārklīņa, Ināra Sīkā, Antra Svētone, Mārtiņš Vesperis, Silvija Laima Dišlere,

Valda Pavlovska, Dzintra Hirša, Mārtiņš Raitis Zilberts, Roalds Andrejs Lapsa, Atis Stankevičs, Rainolda Ievīte, Artūrs Kiršfelds, Maija Cālīte, Ausma Gredzena, Jānis Dembovskis, Indulis Zālīte, Ieva Marga Markausa, Mārīte Martišūne, Viesturs Pauls Karnups, Ēriks Vilsons, Elita Priedīte, Maija Cālīte, Valija Lasmane, Ingmārs Sniedze, Āris Liepiņš, Ilgonis Bērsons; Ārija Šteinmanis Brikmanis (ASV/USA), Bruno Javoišs (Igaunija/Estonia), Veronika Masling (Vācija/Germany), Rebeka Serdāns (ASV/USA), Gunter Stribning (Vācija/Germany).

Ziedojumi 01.01.2024.–30.06.2024.

Ar ziedojumiem GODINĀTI • Donations made to HONOR a specific person

Birzulis Aldis, 90. dzimšanas dienā – AUD 500,- Michael Grogan; 250,- anonīms; 200,- Inese, Nikola un Normunds Ronis; 150,- G. un W. Clarsons; 100,- Cash deposit; Jānis Dunicliff; Hiromi Graham; Ināra un Valdis Graudiņš; Hirst AF un Hirst; Kate un Aldis Liepiņš; Astride Lodēns; Rudīte Mežciems; 50,- Inese un Ivars Daliņš;

Doroņina-Lasmane Lidija, jubilejas velte – EUR 1500,- Andris Bite;

Graudiņa Ināra, ziedu vietā – AUD 50,- Vita Kristovska;

Liepiņš Arijs R., lielajā dzimšanas dienā – USD 200,- Millija Howe Lūsiņa.

Zelmanis Alīna 100. dzimšanas dienā – USD 100, - Daina Dravnieks Apple

Ar ziedojumiem PIEMINĒTI • Donations in MEMORY of a specific person

Aizvesto piemiņas dienai – USD 100,- Inta un Richard Wiest;

Aizvesto piemiņas kolekte – USD 228,- San Diego Latv. ev. lut. draudze;

Aivars Pēteris – USD 250,- Nora Aivars;

Bergs Tāļivaldis – USD 500,- Inta L. Grace;

Bokalders-Brende Telmanis Dzidra, māte – USD 100,- Pārsla Gagainis;

Bune Ludvigs, kapteinis – USD 100,- Lilija Gabliks un Ingrida Gabliks-Dankers;

Cakars Oļģerts un Marta – USD 100,- Jānis Cakars;

Cubiņš Marģers – USD 100,- Rūta Dzenis;

Dambekalns Voldemars – USD 30,- Lydia Dambekalns;

Ezergailis Jānis un Irene – USD 70,- Gaļina Kolbs;

Gaigals Nikolajs – USD 50,- Jane Boldenow;

Ginters Arturs – USD 100,- Aija un John Sedlak;

Grava Artūrs – USD 500,- Ilona Ķīsis; 100,- Brigita un Viktors Millers; Ilga B. Švechs; 50,- Zane Āboliņš;

Grīnbergs Sala Marta – USD 100,- Iveta Grīnbuša;

Grīslis Andrejs – USD 100,- Māra Grīslis un Dzintars Dzilna;

Janavs (Jānis) John – USD 200,- Inese Raisters; 100,- Luīze Gonja;

Jaunbērziņi Maiga un Alberts, vecāki – AUD 550,- Ilze Jaunbērziņa;

Jerumanis Aivars – USD 100,- Jānis Gunārs Lācis;

Kalnaraups Elmārs – USD 100,- Dzintra Kukainis; 50,- Ilga Kalniņš;

Kārļa onkulis un Austras tante – USD 500,- Inta L. Grace;

Laurs Kazimirs – USD 50,- Lisa M. Edmondson;

Lācis Imants – AUD 700,- bijušā folkloras ansambļa "Laikmets" dalībnieki;

Mamontovs Igors, tēvs – USD 50,- Aleksandra Mamantovs;

Martin L. Stanley – USD 100,- Maija Martin;

Millers Kārlis – EUR 100,- Loma un Matīss Kārklīņš; EUR 50,- Daira Ruta un Magdelēna Morusa;

EUR 45,- Jānis Legzdiņš; USD 540,- Tamāra un Edvīns Rūsis; 500,- Gundega un Roberts Ābele; 300,- Ārijs, Gunta un Teika Pakalns; 250,- Nancy Bassette; 214,87 Andis Nikurs; 200,- Tāļivaldis un Maija Paegle; Lolita L. Ritmanis; 150,- Elizabeth Maija, Heron un Zīle Dumpis; Dace Venters; 143,- Cherie un Pēteris Abuls; 100,- Anna Ābele; Pārsla Blāķis; Dzidra Freiman; Zinta Jansone; Lorna un Matiss Karkliņš; Jānis Gunārs Lācis; Marisa Mayer; David McDaniel; Laura Mīcūls un Los Angeles Latv. vīru koris "Uzdiedāsim, brāļi!"; Egils Ozoliņš; Dace S. Pavlovskis; Maruta Raterman; Biruta Schultz; Dzintra un Antons Švarcs; Māra Zommer; 75,- Diana M. Zakis; 50,- Anita, Uģis un Valdis Puķītis; Sandra, Katie, Lāra, Andris un Kārlis Tolks; 40,- anonīms; Aija Zeltiņa Kalniņa un Dainis Kalniņš; 30,- Inguna Galviņa un Madara Stinkule;

Netz Richard H. – USD 200,- Marija Netz Skutans;

Plāte Velga – USD 100,- Kory Odile; 50,- Julie un Timothy Brehmer; Anita Knoch; Marija un Brons Visockis; 30,- Grand Rapidu Latviešu biedrība;

25,- Nora Brizzolara; Ingrid Heize; Ilga Kalniņš; Baiba Lejiņš;

Podrečiks Anna un Jēkabs – USD 250,- Juris M. Mačs;

Prātiņš Ausma – USD 12,- Pēteris Briedis;

Pulkstenis Skaņgalis Maija – USD 500,- Anris Skangalis;

Raudiņš Jānis – USD 20,- Juris Raudiņš;

Reniger-Indāne Sigrīda – USD 100,- Biruta Schultz;

Resnis Jānis – USD 500,- Ilona Ķīsis; 75,- Zane Āboliņš;

Ritums Andris – USD 200,- Irma un A. Leo Pelds; 170,- Māra L. Ritums; 100,- Gunta un Lauris Eglītis; Rasma un Jānis Priede; 50,- Brigita Gahr;

Robiņš Augusts – USD 200,- Andrew (Andrejs) Robins (Robiņš);

Senkolovičs Igors – USD 100,- Inese Erdmanis;

Ziedojumi 01.01.2024.–30.06.2024.

Ar ziedojumiem PIEMINĒTI • Donations in MEMORY of a specific person**Skulte, dz. Bendorfs Elizabeth** – USD 25,-
Irene Zandbergs;**Stivriņš Lidija un Leonīds** – USD 75,-
Ludmila Yamrone-Stivriņa;**Strautiņš Arnolds** – USD 50,- Normunds Strautiņš;**Švānfelds Ivars** – EUR 840,- Aija Ebdene un
Valters Nollendorfs; 100,- Ģirts Jānis Zēgners;64,43 Laura Svanfelds; 49,48 Vēsma Baltmanis;
USD 100,- Pārsla Blāķis;**Vāvere Andrējs** – USD 100,- Aida Zilgalvis;**Vilemons Ārijs** – USD 100,- Astrīda un Gundars
Strautnieks;**Zālītis Ilga** – USD 100,- Māra Zālītis;**Žmuidiņš Antonija** – USD 20,- Staņislavs Zmuidiņš.**Ziedojumi dažādiem mērķiem • Donations for VARIOUS PURPOSES****Piemīņas zīmei “Svešo varai spītējot”** – EUR
500,- Bruno Lielkāja; Gunta Simsons; 100,- Rūta
Dzenis; Daira Ruta un Magdelēna Morusa;
Valters Stāde; 50,- Jāna Aivare; Maira Belova;
Valdis Bērziņš un Ilze Ozoliņa Bērziņa; Maksims
Strunskis; 30,- Politiski represēto apvienības
Limbažu nodaļa; 20,- Andris Ulmanis; Aija
Berkane; Aina Valda Ērgle; Jausma Sudmalniece;
Skolēnu ekskursijām uz muzeju – AUD 2000,-
DV Sidnejas nodaļa; USD 1000,- Jānis Apinis;
590,60 DV Melburnas nodaļa; DV Vanadžu
Melburnas kopa; Ģenerāļa Kārļa Goppera
fonds ASV; EUR 445,- DV apv. Linkolnā; USD
300,- Astrīda un Gundars Strautnieks; Daugavas
Vanagi Latvijā; USD 150,- Edvīns Upītis; USD 50,-
Sigurds Janners;**AUD 2000,-** DV Melburnas nodaļa;**EUR 1500,-** Internationale Gesellschaft für
Menschenrechte (IGFM) Deutsche Sektion;
Oļģerts Raimonds Pavlovskis; **500,-** Sarmīte
Ēlerte; **300,-** Maksims un Gisela Elisabeth
Strunskis; **250,-** DVF Notinghamas
nodaļa; **200,-** Evarts Anosovs; Paul
Upsons; **150,-** Aivars Ivars Juris Sinka; **100,-** Jāna
Aivare; Eric Chaves; Krista Danne; Karen
Diedrich; Daina Imša; **50,-** Ivars Arums; Herbert
Exner; Alexander Foerster; Arvīds Lielais;
Andis Linde; Vilis Plāters; Anna Uzulēna; Andis
Zommers; **46,33** Rachael Fountain; **30,-** Daina
Emīlija Krastiņa; **25,-** Rina Almonte; Marc
Libants; **20,-** Ruta Grīviņa; Julius Hascher; Talis
Redmanis; **10,-** Jadviga Neilande; **5,-** Lewis
Cawte; Robyn Ni Chasarlaigh; **3,-** Nicolas Moura;
Matiss Reinis Puriņš; Melina Stark; **2,-** Dennis
Brandt; Dovile Šarkūnaite;**USD 47 457,98** Martas Grinbergs testaments;**10 000,-** Gunārs Jakobsons; **2000,-** Dainis
Bisenieks; **1500,-** Klīvlandes Latviešubiedrība; **1200,-** Klīvlandes Daugavas
Vanagi; **1000,-** Linkolnas Apvienotā Latv. ev. lut.
draudze; Vince Celtnieks; Jānis Zeltiņš; **891,-** DV
apv. Linkolnā; **500,-** Aijovas Latv. ev. lut. draudze;
Dienvīdkalifornijas Latv. ev. lut. draudze; Latviešu
ev. lut. draudze Vašingtonā; **412,05** Mineapoles
Sv. Paula Latv. ev. lut. draudze; **400,-** Biruta
Kelley; **300,-** Mārtiņš Isaks; **250,-** Jānis
Lazda; **200,-** George J. Garmelis; Ilga Harrington
Winicov; Margrieta un Nevils Leimanis; Igors
Šturms; **150,-** Studenšu korporācija “Varavīksne”;
Andris Faltenis; Inara un Andris Rogainis;
135,- Guntis Puriņš; **130,-** Ieva Broka; Māris
Roze; **125,-** Āra Pumpurs; **100,-** Linkolnas Apv.
Latv. ev. lut. draudzes Dāmu saime; Liega un
Patrick Arnett; George un Joyce Bērziņš; Ilze
un Juris Bērziņš; Ilmārs Dambergs; Beatrise un
Tālavas Ērglis; Lelde Gilman; Astrīda Greco; Gunta
un Jānis Ģiga; Andrew Kalnin; Aivars Krasts;
Aija Kukainis; Gerold Luss; Astra Māliņš; Guna
S. Mundheim; Viesturs G. Paegle; Mārīte Plūme;
Imants I. Praudiņš; Jānis Račevskis; Dzidra
Reimanis; Baiba Rosenkranz; Anita Smits; Martin
Tatuch; Edvīns Upītis; Valda I. Ziemelis; **75,-** Nora
Mičule; **70,-** Vilnis Baumanis; Edward I.
Mackus; **55,-** Baiba Gillard Kūriņa; **50,-** Vaira un
Imants Akselis; Irene Balks; John Ericson; Gunta
Kaljo; Miervaldis K. Mieriņš; Ingrida Norbergs;
Biruta Plūģis; Valfrīds Spuntelis; Juris Ūdris;
Jeffery Walsh Family; Indulis Zariņš; **30,-** Juris
Jurbergs; Laima Riekstiņš; **25,-** anonīms; Austra
Atslēga; Dace Copeland; Elmārs Harry Jancis;
Jānis Jurgens; Hilda Kitners; Ruta Majumdar;
Ausma Ritters; Maija un Uldis Sūrmanis;
Uldis Šutka; **10,-** Jadviga Neilande; **5,-** Lewis
Cawte; **3,-** Nicolas Moura; Matiss Reinis
Puriņš; Melina Stark; **2,-** Dennis Brandt; Dovile
Šarkūnaite.Sastādīja **Daina Ozoliņa**

Liels paldies par jūsu ziedojumu! No tā ir atkarīgs Muzeja darbs un nākotne.

**Thank you very much for your donation!
The work and the future of the Museum depend on it.**

Ziedojumus Muzejam un grāmatu pasūtīšanu var veikt:

Lielbritānijā: ziedojumi sūtāmi: Inese A. Smith, 44 Leconfield Road, Loughborough LE11 3SQ, United Kingdom. (inese.smith@btinternet.com)

ASV: Muzeju pārstāv Latvijas okupācijas muzeja fonda atbalsta grupa (OMFA), kuru vada priekšsēde Irēne Lazda (irenelazda@gmail.com). Par ziedojumiem caur OMFA var saņemt ienākumu nodokļu atlaides. Ziedojumu čeki rakstāmi OMFA un sūtāmi kasierai: Ilze Resnis, 10930 Nollwood Drive, Chardon, OH 44024, USA. (ilze48@yahoo.com) Ziedojot ar kredītkarti, lūdzu, lietojiet PayPal adresi: <http://donate.omfa-usa.org>.

Kanādā: čeki rakstāmi: LRDF (*Latvia Relief and Development Fund*) ar piezīmi *Ziedojums Okupācijas muzejam*. Kontaktpersona: Linda Lazda, lindalazda11@gmail.com Ziedojumi atskaitāmi no Kanādas federālajiem ienākumiem.

Austrālijā: Muzeju pārstāv Ināra Strungs, 8/21 Island St., Cleveland, QLD 4163, Australia (Strungslewis@gmail.com). Ziedojumu čeki rakstāmi SLS – Okupācijas muzejs un sūtāmi pārstāvei. Ziedot var ar pārskaitījumu Okupācijas muzeja kontā: BSB 704235, konta nr.: 00017209. Par šādu ziedojumu, lūdzu, ziņot pārstāvei.

Latvijā: Latvijas Okupācijas muzejs, Latviešu strēlnieku laukumā 1, Rīgā, LV-1050, SEB banka, kods UNLALV2X, konta nr. LV67UNLA0002400700517. Muzejā var ziedot ar kredītkarti. Vairāk par ziedošanas iespējām Latvijā: info@okupacijasmuzejs.lv

Ar kredītkarti vai *PayPal* tiešaistē Muzeja mājaslapā: www.okupacijasmuzejs.lv
Par veikto ziedojumu rakstiet: ziedojumiem@okupacijasmuzejs.lv

Apkārtraksts nr. 61, 2024. gada ziema, Rīga.
ISSN 1407-3668.

Redaktors: Inese Jansone, Gundega Michele.
Maketētājs: Andris Strazdiņš. Tulkotāji: Gundega Michele, Irēne Lazda, Valda Liepiņa. Korektors: Gundega Michele, Dzintra Auziņa.

Latvijas Okupācijas muzejs, Latviešu strēlnieku laukums 1, Rīga, LV-1050

Tālruni: Birojs +37167229255, Izglītības nodaļa +37167211030
E-pasts: info@okupacijasmuzejs.lv
Mājaslapa: www.okupacijasmuzejs.lv
Reģ. nr. 40008018848

Ja informāciju par Muzeja aktualitātēm vēlaties elektroniskā formā, lūdzu, rakstiet: gundega.tentere@okupacijasmuzejs.lv
If you would like to receive current information about Museum activities or this newsletter electronically, please write gundega.tentere@okupacijasmuzejs.lv

**LATVIJAS
OKUPĀCIJAS
MUZEJS**